

MODELICA – ET VÆRKTØJ TIL DYNAMISK ANALYSE OG DESIGN

Modelica er vores foretrukne værktøj til dynamiske analyser og til design af styring og regulering. Alle processer i den virkelige verden er dynamiske. Det vil sige, at de har en indbygget modvilje mod at ændre sig momentant – som f.eks. når man træder på speederen i sin bil og den accelererer.

Dynamisk analyse

Med Modelica kan vi lave dynamiske analyser af processer i stort set alle domæner: termohydraulisk, elektrisk, mekanisk, kemisk osv.

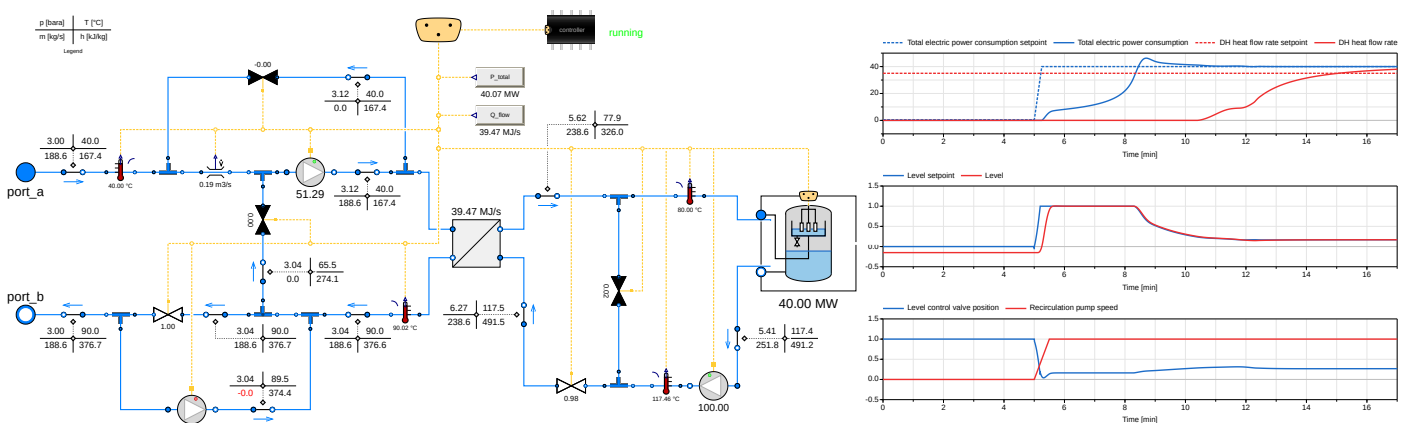
Nogle af de ting, vi har analyseret, er:

- Hvor lang tid der går, før en flisedels forskellige hedeblader er kølet ned til under 150 °C efter et strømudfald.
- Hvilke komponenter og processer i en elkedel, der er begrænsende, for at den kan ændre last på under 30 sekunder (se Figur 1).

- Hvor hurtigt rumtemperaturen falder til -20 °C i en varmepumpebygning i tilfælde af en CO₂-lækage.
- Årsager til damptryksvingninger mellem en kedel og en damp turbine.

Siden 2013 har vi opbygget og udviklet vores egne biblioteker med genanvendelige komponenter, som også er kompatible med andre Modelica-biblioteker.

Desuden benytter vi flere tredjeparts-biblioteker og kan dermed trække på andres erfaringer og modeller. Det betyder, at vi ret hurtigt kan opstille modeller af nye anlæg og processer og kan øge detaljeringsgraden efter behov.

Figur 1: Model af en elkedel med tilhørende komponenter og regulering. Grafen viser detaljer fra en koldstart.

Kontrol design

Når vi designer kontrolsystemer – det vil sige styring, regulering, sekvenser osv. – bruger vi altid dynamiske procesmodeller til at afprøve og validere kontrolsystemet på; som en form for facitliste. Vi udsætter derfor modellen af den regulerede proces for alle mulige tænkelige scenarier, f.eks.

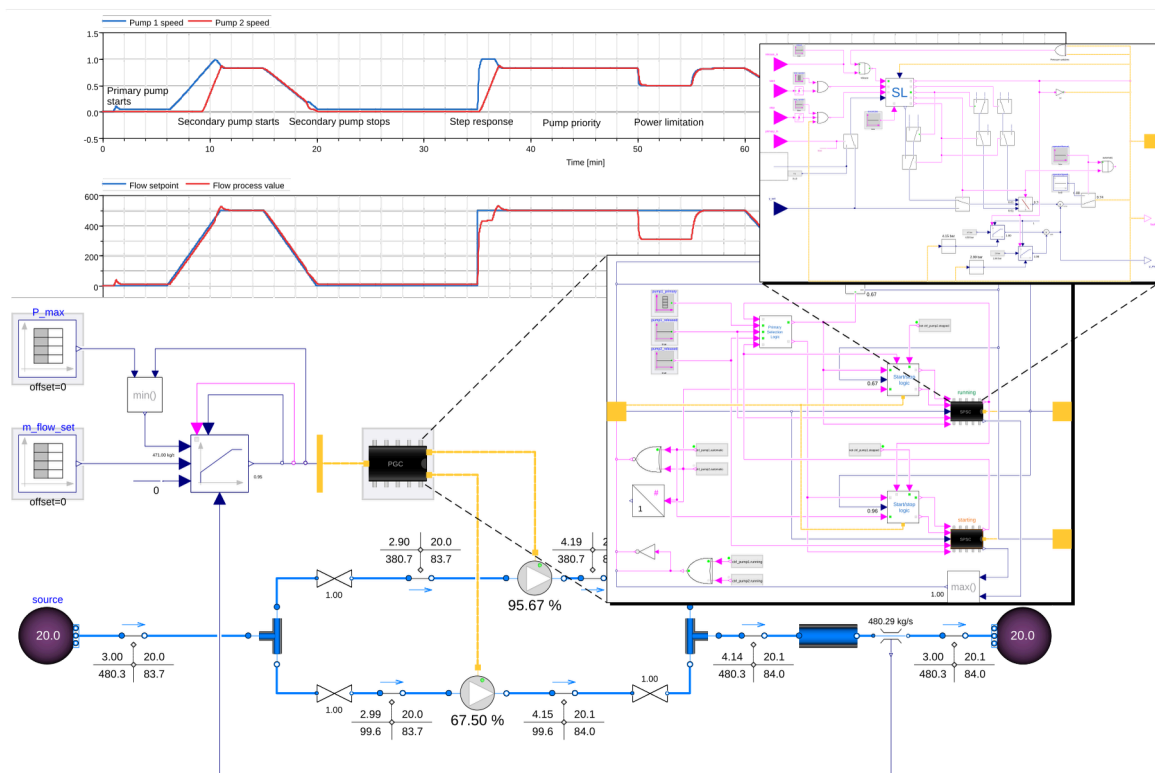
- Opstart/nedlukning
- Lastvariationer
- Operatørindgreb
- Fejlsituationer

Ved at lave en grundig afprøvning af vores design på skrivebordet minimerer vi risikoen for at bære designfejl med over i den virkelige proces, når den skal idriftsættes.

Vores modeller er oftest hierarkiske, så vi kan skjule detaljer i under-komponenter for bevare overblikket. Når en model skal analyseres kan vi dykke ned igennem lagene og se, hvad der sker i "maven" på modellen.

Blandt de kontrolsystemer, vi designer i Modelica, er

- Pumpegruppetstyringer – to pumper kan styres, så de fremstår som én pumpe (se Figur 2).
- Porteføljeblokkeder og balance-regulator til systemydelse på tværs af anlæg.
- Styring af vandbehandlingsanlæg – koordinering af vandstrømme gennem filtre, tanke, ionbyttere m.m.
- Styringsstrategi til disponering af flere fjernvarmeakkumulatorer – lagring af fjernvarmeenergi med forskellige temperaturer.

Figur 2: Simulering af en pumpegruppetstyring. Grafen viser ind- og udkobling af to parallelle pumper. Diagrammerne viser med stiplede zoom-linjer, hvordan man kan dykke ned i modellens detaljer.